

Bruxelles, 26. studenoga 2021.
(OR. en)

14376/21

**Međuinstitucijski predmet:
2021/0372(CNS)**

**AG 109
INST 426
PE 115
FREMP 278**

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	25. studenoga 2021.
Za:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2021) 732 final
Predmet:	Prijedlog DIREKTIVE VIJEĆA o detaljnim aranžmanima za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani (preinaka)

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2021) 732 final.

Priloženo: COM(2021) 732 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 25.11.2021.
COM(2021) 732 final

2021/0372 (CNS)

Prijedlog

DIREKTIVE VIJEĆA

o detaljnim aranžmanima za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani (preinaka)

{COM(2021) 733 final} - {SEC(2021) 576 final} - {SWD(2021) 357 final} -
{SWD(2021) 358 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Važno je da se mobilnim građanima EU-a omogući ostvarivanje svih prava koja proizlaze iz građanstva EU-a u kontekstu sljedećih izbora za Europski parlament.

Demokracija je jedna od temeljnih vrijednosti Europske unije. Svaki građanin ima pravo sudjelovati u demokratskom životu EU-a, a odluke se trebaju donositi na što otvoreniji način i na razini što bližoj građanima. Građani EU-a izravno su zastupljeni u Europskom parlamentu. Građanstvo EU-a podrazumijeva posebna demokratska prava. Građani EU-a koji su ostvarili pravo na život, rad ili studiranje u državi članici čiji nisu državljani („mobilni građani EU-a”) ostvaruju aktivno i pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament u državi članici boravišta.

Direktivom Vijeća 93/109/EZ utvrđuju se detaljni aranžmani za ostvarivanje njihova biračkog prava na izborima za Europski parlament u državama članicama boravišta.

U Izvješću o građanstvu EU-a za 2020.¹ Komisija je izrazila namjeru da predloži ažuriranje Direktive Vijeća 93/109/EZ o aktivnom i pasivnom biračkom pravu mobilnih građana EU-a na izborima za Europski parlament. Time želi olakšati pružanje informacija građanima i poboljšati razmjenu relevantnih informacija među državama članicama kako bi se, među ostalim, onemogućilo višestruko glasovanje. U programu rada Komisije za 2021. najavljena je zakonodavna inicijativa kojom će se unaprijediti biračka prava mobilnih građana EU-a.

Unatoč mjerama koje su trenutačno na snazi, mobilni građani EU-a i dalje se suočavaju s poteškoćama u ostvarivanju biračkih prava na izborima za Europski parlament. Neki su od problema otežano dobivanje točnih informacija o načinu ostvarivanja aktivnog i pasivnog biračkog prava, složeni postupci registracije i učinak brisanja s popisa birača u državi članici podrijetla. Konkretno, razmjena informacija o registriranim biračima i kandidatima među državama članicama radi sprečavanja višestrukog glasovanja na izborima za Europski parlament otežana je zbog nedosljednosti u pogledu opsega podataka i rokova za njihovo prikupljanje i razmjenu.

Ovom se inicijativom ažuriraju, pojašnjavaju i unapređuju postojeća pravila radi uklanjanja poteškoća s kojima se suočavaju mobilni građani EU-a, čime će se stvoriti uvjeti za njihovo široko i uključivo sudjelovanje na izborima za Europski parlament 2024., olakšati ostvarivanje biračkih prava i zaštititi integritet izbora.

Ovaj se Prijedlog temelji na dugotrajnim i redovitim razmjenama informacija s nadležnim tijelima država članica putem posebne provedbene skupine Komisije za direktive i stručne skupine za izborna pitanja te na razmjenama informacijama tijekom dvaju namjenskih zajedničkih sastanaka multidisciplinarnе Europske mreže za suradnju u području izbora i stručne skupine za izborna pitanja.

Riječ je o inicijativi u okviru programa za primjerenost i učinkovitost propisa (REFIT).

• Dosljednost u odnosu na postojeće odredbe politike u tom području

Nov poticaj za europsku demokraciju prioritet je Komisije, kako je najavila predsjednica von der Leyen u političkim smjernicama Komisije za razdoblje 2019.–2024.²

U akcijskom planu za europsku demokraciju³ predstavljenom 3. prosinca 2020. Komisija je najavila da namjerava unaprijediti zaštitu izbornih postupaka i predložiti novi operativni

¹ COM(2020) 730 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0730>

² [political-guidelines-next-commission_en_0.pdf \(europa.eu\)](#)

mehanizam EU-a za jačanje suradnje između država članica i regulatornih tijela. Sve predložene mjere usklađene su s ciljevima na kojima se temelji Odluka Vijeća 2018/994 o reviziji Izbornog akta EU-a.

Ova je inicijativa usko povezana i s prijedlogom preinake Direktive Vijeća 94/80/EZ od 19. prosinca 1994.⁴ te s radom na drugim inicijativama u okviru paketa mjera za transparentnost i demokraciju Komisijina programa rada za 2021. Inicijativa će biti popraćena i komunikacijom kojom se želi, među ostalim, poduprijeti sudjelovanje mobilnih građana EU-a u izborima.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Prijedlogom se omogućava usklađenost s Uredbom EU-a o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika⁵ u pogledu pristupa visokokvalitetnim informacijama o pravilima na razini Unije i na nacionalnoj razini koja se primjenjuju na građane koji ostvaruju ili namjeravaju ostvarivati prava koja proizlaze iz prava Unije u području unutarnjeg tržišta, kao i usklađenost s načelima Unije ravnopravnosti: Strategijom o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021.–2030.⁶, kojom se nastoje jamčiti politička prava osoba s invaliditetom na ravnopravnoj osnovi s drugima⁷. Njime se nadopunjuju i druge politike EU-a povezane s demokracijom i digitalnim okruženjem⁸. Prijedlogom se želi omogućiti jednak pristup mobilnih građana EU-a elektroničkom glasovanju ili glasovanju putem interneta kako bi se bolje zaštitila njihova temeljna prava i unaprijedilo demokratsko sudjelovanje na svim razinama.

Inicijativa je u skladu sa zakonodavstvom EU-a o zaštiti podataka.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Člankom 20. UFEU-a ustanovljuje se građanstvo Unije. Člankom 20. stavkom 2. točkom (b) i člankom 22. stavkom 2. UFEU-a te člankom 39. Povelje Europske unije o temeljnim pravima predviđa se da građani Unije imaju aktivno i pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament u državi članici boravišta pod istim uvjetima kao i državljani te države. Člankom 22. UFEU-a predviđa se da bi ostvarivanje tog prava trebalo podlijegati detaljnim aranžmanima, koje Vijeće donosi na temelju jednoglasne odluke u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom.

Direktivom Vijeća 93/109/EZ utvrđuju se detaljni aranžmani za ostvarivanje biračkih prava na izborima za Europski parlament.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Prava mobilnih građana EU-a da sudjeluju u izborima za Europski parlament utvrđena su Ugovorom o funkcioniranju Europske unije kao dio prava koja im pripadaju kao građanima Unije. Pravni okvir za ostvarivanje biračkih prava mobilnih građana EU-a uključuje pravila na razini EU-a i na nacionalnoj razini. Unija poduzima mjere za provedbu načela Ugovora kojim

³ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o akcijskom planu za europsku demokraciju, COM(2020) 790 final.

⁴ Direktiva Vijeća 94/80/EZ od 19. prosinca 1994. o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani.

⁵ [EUR-Lex - 32018R1724 - HR - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

⁶ [EUR-Lex - 52021DC0101 - HR - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

⁷ Vidjeti i Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom, čije su stranke i EU i države članice.

⁸ Vidjeti akcijski plan za europsku demokraciju, COM(2020) 790 final.

se utvrđuju biračka prava mobilnih građana EU-a, posebno primjenom Direktive Vijeća 93/109/EZ.

Budući da su prekogranična pitanja izvan opsega nadležnosti država članica, nije ih moguće riješiti mjerama pojedinih država članica. Propisivanje zajedničkih standarda i postupaka za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava mobilnih građana EU-a na izborima za Europski parlament te onih za razmjenu informacija o registriranim biračima i kandidatima radi sprečavanja višestrukog glasovanja može se ostvariti na odgovarajući način samo na razini EU-a.

- **Proporcionalnost**

Predložene ciljane mjere ne prelaze ono što je potrebno za ostvarivanje dugoročnog cilja razvoja i jačanja demokracije EU-a. Njima se poboljšava i detaljnije utvrđuje okvir za ostvarivanje biračkih prava mobilnih građana EU-a iz Ugovorâ te uspješnije rješava pitanje višestrukog glasovanja u kontekstu izbora za Europski parlament unapređivanjem postojećeg sustava razmjene informacija. Prijedlog je stoga u skladu s načelom proporcionalnosti.

- **Odabir instrumenta**

Direktiva Vijeća već sadržava detaljan skup pravila o standardima i postupcima za ostvarivanje biračkih prava mobilnih građana EU-a. Ovim se Prijedlogom žele unijeti ciljane izmjene u direktivu Vijeća radi uklanjanja utvrđenih nedostataka i prepreka s kojima se suočavaju građani i države članice. U svjetlu potrebe za ažuriranjem jezika, zastarjelih upućivanja i odredaba, primjereno je preinačiti direktivu Vijeća. Budući da se ovim Prijedlogom želi preinačiti direktiva Vijeća, za to je najprikladnija ista vrsta pravnog instrumenta.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Uzimajući u obzir nedavna izvješća Komisije, nije primijenjeno načelo „prethodne evaluacije”. Dokazi jasno ukazuju na potrebu za ažuriranjem Direktive 93/109/EZ⁹, što se smatra dovoljnim za potrebe evaluacije. Naposljetku, vanjska studija provedena kao potpora procjeni učinka sadržava i elemente evaluacije postojećeg pravnog okvira¹⁰.

- **Savjetovanja s dionicima**

Komisija je tijekom izrade ovog Prijedloga održavala bliski dijalog i savjetovanja s relevantnim dionicima.

Prijedlog se, među ostalim, temelji na otvorenom javnom savjetovanju¹¹ s građanima, nevladinim organizacijama, lokalnim i regionalnim vlastima te relevantnim studijama,

⁹ Izvješće o izborima za Europski parlament 2019. i Izvješće o građanstvu za 2020. Direktiva je već jednom izmijenjena (Direktiva Vijeća 2013/1/EU od 20. prosinca 2012.).

¹⁰ Studija provedena 2021. kao potpora pripremi procjene učinka potencijalne inicijative politike EU-a kojom se podupire široko i uključivo sudjelovanje mobilnih građana EU-a na izborima za Europski parlament i na lokalnim izborima u Europi <https://ec.europa.eu/info/files/study-preparation-impact-assessment-electoral-directives> i njezini prilozi <https://ec.europa.eu/info/files/annexes-study-preparation-impact-assessment-electoral-directives>

¹¹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12684-Inclusive-EU-Parliament-elections-supporting-EU-citizens-right-to-vote-and-stand-as-candidates-in-another-EU-country/public-consultation_hr

uključujući rad mreže akademskih stručnjaka za prava koja proizlaze iz građanstva EU-a¹², i nalazima vanjske studije za potporu procjeni učinka koja je provedena prije izrade prijedloga¹³. Prijedlog uzima u obzir i povratne informacije dobivene tijekom posebnih savjetovanja s dionicima, među ostalim povratne informacije mobilnih građana EU-a¹⁴, Europske mreže za suradnju u području izbora¹⁵ i stručne skupine za izborna pitanja¹⁶. Dopunjene su zaključcima relevantnih projekata financiranih u okviru programa Prava, jednakost i građanstvo¹⁷ i Europa za građane¹⁸ te povratnim informacijama koje su Komisija i Europski parlament primili izravno od građana EU-a.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Izrada prijedloga temeljila se na stručnim izvorima. Ti izvori informacija obuhvaćali su stručna savjetovanja s Komisijinom stručnom skupinom za izborna pitanja i Europskom mrežom za suradnju u području izbora.

Dva zajednička sastanka Europske mreže za suradnju u području izbora i stručne skupine za izborna pitanja održana su 28. siječnja i 10. lipnja 2021. Točke o kojima se raspravljalo na tim sastancima već su bile predmet mnogih rasprava na prethodnim sastancima i opširnih analiza u Izvješću Komisije o izborima za Europski parlament 2019.¹⁹

- **Procjena učinka**

Prijedlog je potkrijepljen procjenom učinka (SWD(2021) 357). S obzirom na sličnosti između Direktive Vijeća 93/109/EZ i Direktive Vijeća 94/80/EZ u pogledu glavnih korisnika (mobilnih građana EU-a), danih prava i povezanih zahtjeva za države članice, mogućnosti poboljšavanja i samog funkcioniranja tih direktiva procijenjene su u jednom dokumentu. Odbor za nadzor regulative izdao je pozitivno mišljenje o procjeni učinka (SEC(2021) 576).

Njome su ispitane dvije različite opcije politike za rješavanje utvrđenih problema. Opcije politike uključuju niz mogućih mjera koje se razmatraju u cilju učinkovitijeg ostvarivanja biračkih prava i podupiranja pravednog izbornog postupka rješavanjem pitanja višestrukog glasovanja. Konkretno, kreću se od neobvezujućih, nezakonodavnih mjera za potporu informiranja javnosti i administrativnoj suradnji do utvrđivanja zajedničkih standarda za postupke registracije mobilnih građana EU-a i razmjene podataka radi sprečavanja

¹² *Political participation of Mobile EU Citizens – Insights from pilot studies on Austria, Belgium, Bulgaria, Germany, Greece, Hungary, Ireland and Poland* (Političko sudjelovanje mobilnih građana EU-a: Saznanja nakon provedbe pilot-studije u Austriji, Belgiji, Bugarskoj, Grčkoj, Irskoj, Mađarskoj, Njemačkoj i Poljskoj).

¹³ Studija provedena 2021. kao potpora pripremi procjene učinka potencijalne inicijative politike EU-a kojom se podupire široko i uključivo sudjelovanje mobilnih građana EU-a na izborima za Europski parlament i na lokalnim izborima u Europi <https://ec.europa.eu/info/files/study-preparation-impact-assessment-electoral-directives> i njezini prilozi <https://ec.europa.eu/info/files/annexes-study-preparation-impact-assessment-electoral-directives>

¹⁴ Kao dodatak temeljnoj studiji provedena je ciljana internetska anketa među mobilnim građanima EU-a kako bi se ocijenila njihova iskustva u političkom sudjelovanju u državi članici boravišta i razni čimbenici koji utječu na to.

¹⁵ Europska mreža za suradnju u području izbora uspostavljena je 2019. Okuplja predstavnike tijela država članica nadležnih za izborna pitanja te omogućuje konkretnu i praktičnu razmjenu informacija o nizu tema koje su važne za omogućivanje slobodnih i poštenih izbora, uključujući zaštitu podataka, kibersigurnost, transparentnost i informiranje javnosti. Za više pojedinosti vidjeti [European cooperation network on elections | European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/elections_cooperation/)

¹⁶ Stručna skupina za izborna pitanja osnovana je 2005. Njezina je misija: uspostaviti blisku suradnju u području izbornih pitanja između institucija država članica i Komisije, pomoći Komisiji davanjem informacija i savjeta o stanju biračkih prava u EU-u i državama članicama te olakšati razmjenu informacija, iskustava i dobre prakse u tom području. [Registar stručnih skupina Komisije i drugih sličnih subjekata \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/info/files/annexes-study-preparation-impact-assessment-electoral-directives)

¹⁷ https://ec.europa.eu/justice/grants1/programmes-2014-2020/rec/index_en.htm

¹⁸ https://ec.europa.eu/info/departments/justice-and-consumers/justice-and-consumers-funding-tenders/funding-programmes/previous-programmes-2014-2020/europe-citizens-efc_hr

¹⁹ COM(2020) 252 final.

višestrukog glasovanja. Prvom opcijom predviđaju se ciljane zakonodavne izmjene i neobvezujuće mjere. Cilj je pročitati tekst i pojasniti postojeće odredbe direktive Vijeća. Drugom opcijom predviđa se opsežna zakonodavna intervencija. Poštujući načelo nediskriminacije na kojem se temelji direktiva, drugom opcijom politike želi se provesti njezina opsežna revizija tako da se, na primjer, utvrde pravni zahtjevi o rokovima za registraciju. Opcije su razmotrene u odnosu na djelotvornost, učinkovitost, usklađenost s drugim politikama EU-a, supsidijarnost i proporcionalnost. Druga se opcija smatra najučinkovitijom za postizanje svih predviđenih ciljeva. No prva je opcija najpoželjnija zbog učinkovitosti, usklađenosti, supsidijarnosti i proporcionalnosti.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Prijedlog podrazumijeva određene troškove za uprave država članica i EU-a zbog pojačane suradnje, ali očekuje se i da će se usklađenim postupcima poboljšati učinkovitost tih tijela. Neke države članice već imaju uspostavljene sustave za ispunjavanje predviđenih obveza te stoga ne bi imale znatne dodatne troškove.

Prijedlogom se pojednostavnjuje postupak registracije mobilnih građana EU-a za ostvarivanje aktivnih i pasivnih biračkih prava na europskim izborima. U usporedbi s postojećim stanjem, time bi se smanjili i njihovi troškovi jer se postojeće odredbe ne bi mijenjale.

U okviru prijedloga nisu utvrđeni negativni gospodarski učinci pojačane integracije i demokratskog sudjelovanja mobilnih građana EU-a u državi članici domaćinu. Očekuje se da će pojednostavnjivanje zahtjeva za registraciju te bolja razina informiranosti o glasovanju mobilnih građana EU-a imati samo neizravne šire gospodarske učinke, u mjeri u kojoj se time podupire slobodno kretanje.

Prijedlogom se mobilnim građanima EU-a želi omogućiti jednak pristup glasovanju na daljinu i elektroničkom glasovanju pod uvjetima koji vrijede za državljane te države članice. Mogućnosti glasovanja na daljinu olakšavaju sudjelovanje mobilnih građana EU-a u izborima. Prijedlogom se podupire optimizacija tehničkog alata za razmjenu podataka o registriranim biračima među državama članicama. To bi prvenstveno obuhvaćalo formalizirani pristup sustavu kojim se podupire razmjena podataka na temelju Komisijina alata za šifriranje, na koji će se izričito upućivati u Direktivi Vijeća 93/109/EZ. Cijeli postupak prijenosa s pomoću alata za šifriranje dodatno bi se poboljšao sigurnim prijenosom podataka među državama članicama, kao i pojedinačnim slučajevima kad postoji potreba za provjerom sigurnosti. Time se upravama država članica kao glavnim dionicima olakšava izvršavanje administrativnih zadaća i postupaka povezanih s informacijsko-komunikacijskim tehnologijama.

Digitalni aspekti prijedloga stoga su u skladu s „digitalnom provjerom”²⁰.

- **Temeljna prava**

Člankom 2. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) predviđa se da se „Unija [...] temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina. Te su vrijednosti zajedničke državama članicama u društvu u kojem prevladavaju pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost i jednakost žena i muškaraca.”

U članku 10. stavcima 1. i 2. UEU-a navodi se da se „funkcioniranje Unije temelji na predstavničkoj demokraciji” i da su „građani [...] neposredno predstavljeni na razini Unije u Europskom parlamentu.”

U članku 26. Povelje EU-a o temeljnim pravima navodi se da Unija priznaje i poštuje pravo osoba s invaliditetom na ostvarivanje koristi od mjera kojima im se omogućuju neovisnost, društvena i profesionalna uključenost i sudjelovanje u životu zajednice.

²⁰

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/file_import/better-regulation-toolbox-27_en_0.pdf

Ovim se Prijedlogom nastoje ostvariti ciljevi tih odredaba te je stoga u skladu s temeljnim pravima iz Povelje EU-a o temeljnim pravima i omogućuje njihovu provedbu. Njime se poboljšava sloboda kretanja građana EU-a (članak 45. Povelje). Podupire se i jednako postupanje prema građanima EU-a i jednake mogućnosti za glasovanje u usporedbi s državljanima države članice boravišta. Unapređuje se i njihovo aktivno i pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament (članak 39. Povelje) te pravo na dobru upravu (članak 41.).

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Ovim se Prijedlogom EU-u ne nameću nikakva financijska ili administrativna opterećenja. Stoga ne utječe na proračun EU-a.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Države članice trebaju do 31. svibnja 2023. donijeti i objaviti mjere koje su potrebne radi usklađivanja s ovom Direktivom. Države članice Komisiji trebaju uputiti izvješće o primjeni ove Direktive šest mjeseci nakon svakih izbora za Europski parlament. Komisija treba podnijeti izvješće o primjeni ove Direktive Europskom parlamentu i Vijeću u roku od godine dana nakon svakih izbora za Europski parlament. Komisija može predložiti izmjene koje smatra potrebnima. Komisija će u roku od dvije godine nakon izbora za Europski parlament 2029. i sama provesti evaluaciju učinkovitosti direktive kako bi konsolidirala informacije prikupljene iz izvješća država članica i sa sastanaka Europske mreže za suradnju u području izbora.

- **Dokumenti s obrazloženjima**

U presudi od 8. srpnja 2019.²¹ i daljnjoj sudskoj praksi²² Sud Europske unije pojasnio je da države članice pri obavješćivanju Komisije o nacionalnim mjerama za prenošenje moraju dati dovoljno jasne i precizne informacije te za svaku odredbu direktive utvrditi nacionalne odredbe kojima se omogućuje njezino prenošenje.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Obrazloženja se daju samo za odredbe direktive Vijeća čije se izmjene predlažu ovim Prijedlogom.

1. Kako bi se mobilnim građanima EU-a olakšao pristup informacijama o izborima, člankom 12. utvrđuju se viši standardi za davanje informacija o izborima mobilnim građanima EU-a. Prijedlogom se od država članica zahtijeva da imenuju tijela koja će mobilne građane EU-a koji borave na njihovu državnom području proaktivno obavješćivati o uvjetima i detaljnim pravilima za registraciju u svojstvu birača ili kandidata na izborima za Europski parlament prije i nakon registracije, u izborne svrhe ili za potrebe utvrđene Direktivom 2004/38/EZ. To bi isto tako moglo obuhvaćati davanje informacija i upotrebu sredstava komunikacije prilagođenih određenim skupinama birača, na primjer mladim biračima.

Kako bi mobilni građani EU-a mogli saznati više informacija o postupcima i praksama registracije i sudjelovanja u izborima za Europski parlament i bolje ih razumjeti, u istom se članku tijelima koja su imenovale države članice predviđa obveza davanja posebnih i

²¹ Komisija protiv Belgije, C-543/17.

²² Vidjeti presude u predmetima Komisija protiv Rumunjske, C-549/18 i Komisija protiv Irske C-550/18.

prilagođenih informacija mobilnim građanima EU-a koji su registrirani kao birači ili kandidati o:

- (a) njihovu statusu registracije;
- (b) datumu izbora te načinu i mjestu glasovanja;
- (c) relevantnim pravilima o aktivnim i pasivnim biračkim pravima i obvezama, uključujući zabrane i neusklađenosti te primjenjive sankcije u slučaju povrede izbornih pravila;
- (d) načinima dobivanja dodatnih informacija o organizaciji izbora, uključujući listu kandidata.

U skladu s Uredbom (EU) 2018/1724, države članice korisnicima nacionalnih internetskih stranica moraju omogućiti jednostavan pristup preglednim, točnim, ažuriranim i dostatnim informacijama o sudjelovanju u izborima za Europski parlament. Države članice koriste se različitim sredstvima i kanalima komunikacije. Stoga se u cilju osiguravanja dosljednosti inicijativom predviđa odgovarajuće proširenje zahtjeva u pogledu kvalitete iz Uredbe (EU) 2018/1724 na temelju čega će države članice mobilnim građanima EU-a davati službene informacije o izborima na izravnoj i pojedinačnoj osnovi.

U cilju bolje dostupnosti i informiranosti, države članice morat će se služiti službenim jezikom države članice boravišta i službenim jezikom EU-a koji razumije najveći mogući broj građana EU-a koji borave na njezinu državnom području. Države članice moći će se osloniti i na portal Vaša Europa. Uz podatke za kontakt uvedene izmjenama odredaba o podacima koje mobilni građani EU-a moraju dati kako bi se registrirali kao birači i kandidati, to će državama članicama omogućiti upotrebu elektroničkih kanala za izravan prijenos informacija. Inicijativom se, u cilju uključivog sudjelovanja u izborima, utvrđuju i zahtjevi za pristupačnost informacija koje se daju osobama s invaliditetom i starijim osobama, pri čemu opće napomene Odbora Ujedinjenih naroda za prava osoba s invaliditetom u pogledu članka 21. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom služe kao referentni izvor.

2. Radi smanjivanja administrativnih prepreka s kojima se suočavaju mobilni građani EU-a, Prijedlogom (člancima 9. i 10.) se uvode standardizirani predlošci formalnih izjava, utvrđeni u prilogima I. i II., koje mobilni građani EU-a moraju predložiti kako bi se registrirali kao birači i kandidati. Kako bi se olakšala identifikacija mobilnih građana EU-a, u skladu s načelom točnosti iz članka 5. stavka 1. točke (d) Opće uredbe o zaštiti podataka, trenutačni podaci nadopunjuju se osobnim identifikacijskim brojem koji je izdala matična država članica (ako je primjenjivo) ili vrstom osobne ili putne isprave koju je izdala matična država članica te njezinim serijskim brojem. Obrasci će sadržavati i podatke za kontakt kako bi države članice mogle ispuniti obvezu obavješćivanja. S obzirom na to da će prilozi direktivama biti objavljeni u *Službenom listu Europske unije*, bit će dostupni i građanima i nacionalnim tijelima na svim službenim jezicima EU-a.

3. Izmjenama članka 13. nastoji se pojednostavniti postojeći sustav razmjene informacija o biračkim pravima mobilnih građana EU-a. Mjere poduzete u tu svrhu uključuju utvrđivanje jedinstvenog skupa podataka iz Priloga III. koji će, uz podatke koji se trenutačno razmjenjuju, uključivati osobni identifikacijski broj koji je izdala matična država članica (ako je primjenjivo) ili vrstu osobne ili putne isprave te datum registracije. Izmjenama se izričito upućuje na elektronička sredstva komunikacije koja Komisija nudi državama članicama kao potporu sigurnoj razmjeni podataka. Istim se člankom ograničava mogućnost upisa mobilnih građana EU-a u popise birača i liste kandidata države članice domaćina samo za izbore za Europski parlament, čime se sprečava brisanje s biračkih popisa za ostale izbore. Komisija će biti ovlaštena za donošenje provedbenih akata radi utvrđivanja odgovornosti i obveza povezanih s rukovanjem sigurnim skupom alata, u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 19.

4. Člankom 17. uvodi se redovito praćenje i izvješćivanje država članica o provedbi. Izvješća trebaju sadržavati relevantne statističke podatke o sudjelovanju mobilnih građana EU-a na izborima za Europski parlament u svojstvu birača ili kandidata. Kako bi se bolje ocijenila provedba mjera predviđenih direktivom, od država članica očekuje se da poboljšaju prikupljanje podataka o broju mobilnih građana EU-a koji su se registrirali kao birači i kandidati, ako je primjenjivo, te o broju mobilnih građana EU-a koji su glasovali. Člankom 18. predviđa se evaluacija primjene direktive u roku od dvije godine nakon izbora za Europski parlament 2029.

5. Člancima 9., 10. i 13. Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje delegiranih akata kako bi predložili formalnih izjava koje podnose mobilni građani EU-a pri registraciji u svojstvu birača ili kandidata te skup podataka koji će se razmjenjivati među državama članicama i dalje sadržavali relevantne informacije. Člankom 20. utvrđuju se uvjeti delegiranja u skladu s člankom 290. UFEU-a.

6. U skladu s načelom nediskriminacije, člankom 14. zahtijeva se od država članica da mobilnim građanima EU-a omoguće pristup istim sredstvima za glasovanje unaprijed ili poštom te sredstvima elektroničkog i internetskog glasovanja koja su dostupna njihovim državljanima na izborima za Europski parlament.

7. Prijedlogom se iz članka 9. stavka 4. briše pojam „automatski” u skladu s odredbama Opće uredbe o zaštiti podataka o ograničenjima automatiziranog donošenja odluka. Osim toga, kako bi mobilnim građanima EU-a osigurala pristup informacijama pod jednakim uvjetima kao i svojim državljanima, države članice dužne su ih obavijestiti o brisanju s popisa birača ako takva obveza postoji za vlastite državljane.

8. U cilju bolje informiranosti mobilnih građana EU-a i olakšavanja pristupa biračkim pravima, izmjenama članka 11. od država članica zahtijeva se da jasno i pravodobno obavijeste mobilne građane EU-a o uspješnoj registraciji te raspoloživim pravnim lijekovima u slučaju odbijanja zahtjeva. Pritom se pojašnjava i opseg obveze država članica zamjenom pojma „radnja” pojmom „odluka”. Novim stavkom članka 11. predviđa se pravo birača i kandidata u okviru područja primjene članka 3. direktive na ispravak svih nedosljednosti ili pogrešaka u podacima iz popisa birača ili lista kandidata pod sličnim uvjetima kao za državljane države članice domaćina.

9. Prijedlogom se predviđaju i prilagodbe zastarjelog jezika i upućivanja (članak 2. stavci 5. i 6., članak 3. točka (a), članak 4. stavak 1. i članci 5., 8., 9., 10., 11. i 16.) zamjenom upućivanja na Ugovor o osnivanju Europske zajednice upućivanjima na Ugovor o funkcioniranju Europske unije te upotrebom rodno neutralnog jezika.

10. Izmjenama se briše i članak 15. jer se ta odredba odnosila na izbore za Europski parlament 1994.

11. Člankom 21. predviđa se prenošenje direktive do 31. svibnja 2023., u skladu sa smjernicama Venecijanske komisije Vijeća Europe.

Prijedlog

DIREKTIVE VIJEĆA

o detaljnim aranžmanima za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani (preinaka)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,
uzimajući u obzir Ugovor o ☒ funkcioniranju ☒ osnivanju Europske zajednice ☒ unije ☒,
a posebno njegov članak ~~8-b~~ ☒ 22. ☒ stavak 2.,
uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,
nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,
uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta,
u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom,
budući da:

↓ novo

(1) Potreban je veći broj izmjena Direktive Vijeća 93/109/EZ²³. Radi jasnoće tu bi direktivu trebalo preinačiti.

↓ 93/109/EZ uvodna izjava 1.
(prilagođeno)

~~budući da Ugovor o Europskoj uniji označuje novu fazu u procesu stvaranja sve tješnje povezane unije među narodima Europe; budući da je jedna od njezinih zadaća uređenje odnosa među narodima država članica na dosljedan i solidaran način; budući da se u njezine temeljne ciljeve ubraja jačanje zaštite prava i interesa državljana njezinih država članica uvođenjem građanstva Unije;~~

↓ 93/109/EZ uvodna izjava 2.
(prilagođeno)

~~budući da se u tu svrhu glavom II. Ugovora o Europskoj uniji, kojom se mijenja Ugovor o osnivanju Europske ekonomske zajednice s ciljem osnivanja Europske zajednice, uvodi građanstvo Unije za sve državljane država članica te im se na toj osnovi priznaju brojna prava;~~

²³

Direktiva Vijeća 93/109/EZ od 6. prosinca 1993. o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani (SL L 329, 30.12.1993., str. 34.).

↓ novo

- (2) Člankom 20. stavkom 2. točkom (b) i člankom 22. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) građanima Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani daje se aktivno i pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament u državi članici u kojoj borave pod istim uvjetima kao i državljanima te države članice. To pravo, potvrđeno i člankom 39. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (Povelja), konkretizira načelo jednakosti i nediskriminacije na temelju državljanstva utvrđeno u članku 21. Ono proizlazi iz prava na slobodno kretanje i boravak iz članka 20. stavka 2. točke (a) i članka 21. UFEU-a te članka 45. Povelje.
- (3) Detaljni aranžmani o ostvarivanju aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament utvrđeni su u Direktivi Vijeća 93/109/EZ.
- (4) U Izvješću o građanstvu EU-a za 2020.²⁴ Komisija je istaknula potrebu za ažuriranjem, pojašnjenjem i jačanjem pravila o ostvarivanju aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament kako bi se osiguralo da se njima podupire široko i uključivo sudjelovanje mobilnih građana EU-a. S obzirom na iskustvo stečeno u primjeni Direktive Vijeća 93/109/EZ na niz izbora i promjene uvedene izmjenama Ugovora, trebalo bi ažurirati više odredaba te direktive.

↓ 93/109/EZ uvodna izjava 3.
(prilagođeno)

~~budući da je aktivno i pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament u državi članici boravišta, utvrđeno u članku 8.b stavku 2. Ugovora o osnivanju Europske zajednice, primjer primjene načela nediskriminacije među državljanima i nedržavljanima i logičan rezultat prava slobodnog kretanja i boravka sadržanog u članku 8.a tog Ugovora;~~

↓ 93/109/EZ uvodna izjava 4.
(prilagođeno)

- (5) ~~budući da se~~ ~~Članak 8.b~~ ~~20. stavak 2. Ugovora o EZ-u~~ ~~UFEU-a~~ ~~odnosi~~ ~~jedino na mogućnost ostvarivanja aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament,~~ ne dovodeći u pitanje članak ~~138. stavak 3. Ugovora o EZ-u~~ ~~223. stavak 1. UFEU-a,~~ koji predviđa uspostavu jedinstvenog postupka ~~za te izbore~~ u svim državama članicama ~~u skladu s načelima koja su zajednička svim državama članicama~~ ~~;~~ ~~budući da on u osnovi teži ukidanju zahtjeva za državljanstvom koji~~ ~~trenutačno treba ispunjavati u većini država članica radi ostvarivanja tih prava;~~

↓ novo

- (6) Kako bi se osiguralo da građani Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani („građani Unije koji nisu državljani države članice boravišta”) mogu ostvariti svoje aktivno i pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament pod istim uvjetima kao i državljani države članice u kojoj borave, trebalo bi pojasniti uvjete za registraciju i sudjelovanje na takvim izborima kako bi se osiguralo da se prema građanima Unije koji nisu državljani države članice boravišta postupa jednako kao s onima koji to jesu.

²⁴

https://ec.europa.eu/info/files/eu-citizenship-report-2020-empowering-citizens-and-protecting-their-rights_en

Konkretno, prema građanima Unije koji žele glasovati i kandidirati se na izborima za Europski parlament u svojoj državi članici boravišta trebalo bi postupati jednako u pogledu svih razdoblja boravka koja moraju biti ispunjena kao uvjet za ostvarivanje prava, kao i u pogledu dokaza o ispunjavanju takvog uvjeta.

↓ 93/109/EZ uvodna izjava 5.
(prilagođeno)

~~budući da primjena članka 8.b stavka 2. Ugovora o EZ-u ne pretpostavlja usklađivanje izbornih sustava država članica; budući da, kako bi se vodilo računa o načelu proporcionalnosti utvrđenom u članku 3.b trećem stavku Ugovora o EZ-u, sadržaj zakonodavstva Zajednice u tom području ne smije prelaziti ono što je potrebno kako bi se ostvario cilj iz članka 8.b stavka 2. Ugovora o EZ-u;~~

↓ 93/109/EZ uvodna izjava 6.
(prilagođeno)

~~budući da je svrha članka 8.b stavka 2. Ugovora o EZ-u osigurati da svi građani Unije, bez obzira na to jesu li državljani države članice u kojoj borave ili nisu, mogu u toj državi ostvarivati svoje aktivno i pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament pod jednakim uvjetima; budući da bi, prema tome, uvjeti koji vrijede za nedržavljanke, uključujući one koji se odnose na razdoblje i dokazivanje boravka, trebali biti jednaki onima, ako postoje, koji vrijede za državljane dotične države članice;~~

↓ 93/109/EZ uvodna izjava 7.
(prilagođeno)
⇒ novo

(7) ~~budući da članak 8.b stavak 2. Ugovora o EZ-u predviđa aktivno i pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament u državi članici boravišta, bez zamjene istog za aktivno i pasivno biračko pravo u državi članici čiji je građanin Unije državljanin; budući da se sloboda građana Unije da odaberu državu članicu u kojoj će sudjelovati na europskim izborima ☒ za Europski parlament ☒ mora se poštovati, istodobno osiguravajući da se ta sloboda ne zlorabiti od strane ljudi koji glasuju ⇒ poduzimajući mjere da se onemogući da itko glasuje ⇐ ili se kandidira u više nego jednoj državi;~~

↓ novo

(8) U skladu s međunarodnim i europskim standardima, uključujući zahtjeve Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima i pravo sadržano u Europskoj konvenciji o ljudskim pravima, države članice trebale bi ne samo priznati i poštovati aktivno i pasivno biračko pravo građana Unije, nego i osigurati jednostavno ostvarivanje njihovih biračkih prava uklanjanjem što više prepreka sudjelovanju na izborima.

(9) Kako bi se građanima Unije olakšalo ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava u njihovoj zemlji boravišta, ti bi građani trebali biti upisani u popis birača dovoljno rano prije dana izbora. Formalnosti koje se primjenjuju na njihovu registraciju trebale bi biti što jednostavnije. Trebalo bi biti dovoljno da dotični građani Unije predoče valjanu osobnu iskaznicu i formalnu izjavu koja sadržava elemente kojima se dokazuje njihovo pravo na sudjelovanje u izborima. Nakon registracije, građani Unije koji nisu

državljeni države članice boravišta trebali bi ostati u popisu birača pod istim uvjetima kao i građani Unije koji su državljani dotične države članice sve dok ispunjavaju uvjete za ostvarivanje biračkog prava. Osim toga, građani Unije trebali bi nadležnim tijelima dostaviti podatke za kontakt, čime bi im se omogućilo da ih se redovito informira.

- (10) Iako su države članice nadležne za utvrđivanje aktivnog ili pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament u pogledu državljana koji borave izvan njihova državnog područja, činjenica da su građani Unije koji nisu državljani države članice boravišta upisani u popis birača te države članice ne bi sama po sebi trebala biti razlog za njihovo brisanje s popisa birača u njihovoj matičnoj državi članici za druge vrste izbora.
- (11) Kako bi se osiguralo jednako postupanje prema građanima Unije koji nisu državljani države članice boravišta, a žele ostvariti pasivno biračko pravo na izborima u toj državi članici, od tih bi građana trebalo zahtijevati da predlože iste dokazne isprave kao i oni koji se traže od kandidata koji su državljani dotične države članice. Međutim, kako bi se utvrdilo da takvi građani ostvaruju pravo utvrđeno u članku 20. stavku 2. točki (b) i članku 22. stavku 2. UFEU-a, trebalo bi omogućiti državama članicama da zahtijevaju predodžbu formalne izjave koja uključuje elemente potrebne za dokazivanje pasivnog biračkog prava tih građana na predmetnim izborima.
- (12) Kako bi se olakšala točna identifikacija birača i kandidata registriranih i u njihovoj matičnoj državi članici i u državi članici boravišta, popis podataka koji se zahtijevaju od građana Unije pri podnošenju zahtjeva za upis u popis birača ili prijedloga kandidature u državi članici boravišta trebao bi uključivati osobni identifikacijski broj ili serijski broj važeće osobne ili putne isprave.
- (13) Građanima Unije kojima je oduzeto aktivno i pasivno biračko pravo na temelju pojedinačne građanskopravne ili kaznenopravne odluke nadležnog tijela trebalo bi onemogućiti ostvarivanje tog prava u državi članici boravišta na izborima za Europski parlament. Države članice pri primitku zahtjeva za registraciju birača mogu zahtijevati od dotičnih građana formalnu izjavu kojom se potvrđuje da im aktivno biračko pravo nije oduzeto. Kada se kandidiraju u državi boravišta, od građana Unije trebalo bi zahtijevati da dostave izjavu kojom potvrđuju da im nije oduzeto pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament.
- (14) Državi članici boravišta trebalo bi omogućiti provjeru je li građanima Unije koji su izrazili želju za ostvarivanje pasivnog biračkog prava to pravo oduzeto u matičnoj zemlji. Ako država članica primi zahtjev u tu svrhu od države članice boravišta, trebala bi dostaviti potrebnu potvrdu u roku koji omogućuje da se stvarno provjeri prihvatljivost kandidature. Osobni podaci koji se razmjenjuju mogu se obrađivati samo u tu svrhu. S obzirom na temeljnu važnost biračkih prava, ako matična država članica ne dostavi pravovremene informacije o statusu građanina Unije, to ne bi trebalo dovesti do oduzimanja pasivnog biračkog prava u državi članici boravišta. U slučajevima kada se relevantne informacije pružaju u kasnijoj fazi, država članica boravišta trebala bi odgovarajućim mjerama i u skladu s postupcima predviđenima njezinim nacionalnim pravom osigurati da građani Unije kojima je oduzeto pasivno biračko pravo u matičnoj državi članici, a bili su registrirani kao kandidati ili su već izabrani, bude onemogućeno da budu izabrani ili da vrše svoj mandat.

- (15) S obzirom na to da postupak utvrđivanja prihvatljivosti u državi članici nužno podrazumijeva više administrativnih koraka za državljanina druge države članice nego za državljane dotične države članice, države članice trebale bi moći odrediti rok za podnošenje prijedloga kandidature za građane Unije koji nisu državljani države članice boravišta koji je drukčiji od onog koji je određen za vlastite državljane. Svaka razlika u roku trebala bi biti ograničena na ono što je nužno i razmjerno kako bi se omogućilo pravodobno primanje na znanje informacija iz matične države članice. Utvrđivanje takvog posebnog roka ne bi trebalo utjecati na rokove za obveze drugih država članica da dostavljaju obavijesti u skladu s ovom Direktivom.
- (16) Kako bi se spriječilo višestruko glasovanje ili slučajevi u kojima bi se ista osoba kandidirala više puta na istim izborima, države članice trebale bi razmjenjivati informacije prikupljene iz formalnih izjava birača Unije i građana Unije s pasivnim biračkim pravom. Budući da se države članice pri identifikaciji građana oslanjaju na različite podatke, trebalo bi predvidjeti zajednički skup podataka kako bi se točno identificirali birači Unije i građani Unije s pasivnim biračkim pravom te kako bi ih se spriječilo da glasuju ili se kandidiraju više od jednom. Razmijenjeni osobni podaci trebali bi biti ograničeni na minimum potreban za ispunjavanje te svrhe.
- (17) Razmjena informacija među državama članicama kako bi se spriječilo višestruko glasovanje ili slučajevi u kojima bi se ista osoba kandidirala više puta na istim izborima ne bi smjela spriječiti njihove državljane da glasuju ili da se kandidiraju na drugim vrstama izbora. Kako bi se olakšala komunikacija među nacionalnim tijelima, od država članica trebalo bi zahtijevati da odrede jednu kontaktnu točku za tu razmjenu informacija. Komisija je već razvila siguran alat koji će države članice pod vlastitom odgovornošću upotrebljavati za razmjenu potrebnih podataka. Taj sigurni alat trebao bi biti uključen u ovu Direktivu kako bi se dodatno poduprla razmjena među nadležnim tijelima država članica. Države članice djelovat će kao zasebni voditelji obrade za obradu osobnih podataka u tom pogledu.
- (18) Za utvrđivanje odgovornosti i obveza za rad sigurnog alata, u skladu s poglavljem IV. Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća²⁵, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća.²⁶
- (19) Dostupnost informacija o biračkim pravima i postupcima ključna je sastavnica osiguravanja učinkovitog ostvarivanja prava iz članka 20. stavka 2. točke (b) i članka 22. stavka 2. UFEU-a.
- (20) Nedostatak odgovarajućih informacija u kontekstu izbornih postupaka utječe na građane u ostvarivanju njihovih biračkih prava u okviru prava koja imaju kao građani Unije. Utječe i na sposobnost nadležnih tijela da ostvare svoja prava i ispune svoje obveze. Od država članica trebalo bi zahtijevati da imenuju tijela s posebnim odgovornostima za odgovarajuće informiranje građana Unije o njihovim pravima u skladu s člankom 20. stavkom 2. točkom (b) i člankom 22. stavkom 2. UFEU-a te nacionalnim pravilima i postupcima u vezi sa sudjelovanjem u izborima za Europski

²⁵ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

²⁶ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

parlament i organizacijom izbora za Europski parlament. Kako bi se osigurala učinkovitost komunikacije, informacije bi trebale biti jasne i razumljive.

- (21) Kako bi se poboljšala dostupnost informacija o izborima, takve bi informacije trebale biti dostupne na barem još jednom službenom jeziku Unije osim jednog ili više ili jezika države članice boravišta, i to onom koje općenito razumije najveći mogući broj građana Unije koji borave na njezinu državnom području. Države članice mogu upotrebljavati različite službene jezike Unije u određenim dijelovima svojeg državnog područja ili u svojim regijama, ovisno o jeziku koji razumije najveća skupina građana Unije s boravištem na tom području.

↓ 93/109/EZ uvodna izjava 8.
(prilagođeno)
⇒ novo

- (22) ~~budući da se~~ Svako odstupanje od općih pravila ove Direktive mora, na temelju članka ~~8-b~~ ☒ 22. ☒ stavka 2. Ugovora o EZ-u ☒ UFEU-a ☒ , biti opravdano problemima svojstvenima određenoj državi članici. ☒ i mora biti u skladu sa zahtjevima iz članka 52. Povelje, uključujući taj da sva ograničenja aktivnih i pasivnih biračkih prava moraju biti predviđena zakonom i podložna načelima proporcionalnosti i nužnosti ☒ . ☒ Osim toga, ☒ ~~budući da~~ svako odstupanje mora ~~, po svojoj naravi,~~ biti podvrgnuto preispitivanju ☒ predviđenom člankom 47. Povelje ☒ .

↓ 93/109/EZ uvodna izjava 9.
(prilagođeno)

- (23) ~~budući da~~ Takvi specifični problemi mogu nastati u državi članici u kojoj je udio građana Unije glasačke dobi koji u njoj borave, ali nisu njezini državljani, značajno iznad prosjeka. ~~budući da su~~ ☒ Odstupanja ☒ u pogledu aktivnog biračkog prava trebala bi biti ☒ opravdana tamo gdje takvi građani čine više od 20 % ukupnog biračkog tijela ~~;~~ ~~budući da se takva odstupanja moraju temeljiti na~~ prema kriteriju duljine boravka;

↓ 93/109/EZ uvodna izjava 10.

~~budući da građanstvo Unije ima svrhu omogućiti građanima Unije da se bolje integriraju u njihovu zemlju domaćina te da je u tom kontekstu u skladu s namjerama autora Ugovora da se izbjegne bilo kakva polarizacija između lista kandidata državljana i nedržavljana;~~

↓ 93/109/EZ uvodna izjava 11.
(prilagođeno)

- (24) ~~budući da se taj rizik polarizacije odnosi osobito na državu članicu~~ ☒ Države članice ☒ u kojima udio građana Unije glasačke dobi koji nisu državljani prelazi 20 % ukupnog broja građana Unije koji su glasačke dobi i koji tamo borave ~~te je stoga važno da ta država članica može~~ ☒ trebale bi imati mogućnost ☒ donijeti, u skladu s člankom ~~8-b Ugovora~~ ☒ 22. stavkom 2. UFEU-a ☒ , posebne odredbe koje se odnose na sastav lista kandidata;

- (25) ~~budući da se mora~~ Mora se voditi računa o činjenici da, u nekim državama članicama, državljani drugih država članica koji tamo borave imaju biračko pravo ~~glasati~~ na izborima za nacionalni parlament te da se sukladno tome određene odredbe ove Direktive mogu u tim državama članicama ne primjenjivati.
-

- (26) Podaci o ostvarivanju prava i primjeni ove Direktive mogu biti korisni pri utvrđivanju mjera potrebnih za osiguravanje stvarnog korištenja biračkih prava građana Unije. Kako bi se poboljšalo prikupljanje podataka za izbore za Europski parlament, potrebno je uvesti redovito praćenje i izvješćivanje o provedbi u državama članicama. Komisija bi istodobno trebala evaluirati primjenu ove Direktive i podnijeti izvješće, uključujući takvu evaluaciju, Europskom parlamentu i Vijeću nakon svakih izbora za Europski parlament.
- (27) Potrebno je da Komisija provede vlastitu evaluaciju primjene ove Direktive u razumnom roku nakon najmanje dva izbora za Europski parlament.
- (28) Kako bi se osiguralo da predlošci formalnih izjava koje trebaju podnijeti građani Unije koji žele glasovati ili se kandidirati na izborima za Europski parlament i dalje sadržavaju relevantne podatke u kontekstu ostvarivanja biračkih prava građana Unije, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje delegiranih akata o izmjeni tih predložaka u skladu s člankom 290. UFEU-a. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (29) Države članice ratifikacijom i Unija sklapanjem²⁷ Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom obvezale su se osigurati poštovanje te Konvencije. Kako bi se podržalo uključivo i ravnopravno sudjelovanje osoba s invaliditetom u izborima, u aranžmanima za ostvarivanje aktivnih i pasivnih biračkih prava na izborima za Europski parlament građana Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani trebalo bi uzimati u obzir potrebe građana s invaliditetom i starijih građana.
- (30) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća²⁸ primjenjuju se na osobne podatke koji se obrađuju pri provedbi ove Direktive.
- (31) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725 te je on dao mišljenje XX. XX 2022.

²⁷ Odluka Vijeća 2010/48/EZ od 26. studenoga 2009. o sklapanju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom od strane Europske zajednice (SL L 23, 27.1.2010., str. 35.).

²⁸ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

- (32) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i načela priznata posebno Poveljom, posebno njezinim člancima 21. i 39. Stoga je nužno da se ova Direktiva provodi u skladu s tim pravima i načelima osiguravanjem punog poštovanja, među ostalim, prava na zaštitu osobnih podataka, prava na nediskriminaciju, prava na glasovanje i kandidiranje na izborima za Europski parlament, slobode kretanja i boravka te prava na djelotvoran pravni lijek.
- (33) Obvezu prenošenja ove Direktive u nacionalno pravo trebalo bi ograničiti na one odredbe koje predstavljaju suštinsku izmjenu u usporedbi s prijašnjim direktivama. Obveza prenošenja nepromijenjenih odredaba proizlazi iz prijašnjih direktiva.
- (34) Ovom Direktivom ne bi se trebale dovoditi u pitanje obveze država članica u pogledu rokova za prenošenje u nacionalno pravo direktiva navedenih u Prilogu IV. dijelu B,

↓ 93/109/EZ uvodna izjava 8.
(prilagođeno)

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

⌘ Predmet i područje primjene ⌘

1. Ovom se Direktivom utvrđuju detaljni aranžmani kojima građani Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani mogu ostvariti aktivno i pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament.
2. Ništa u ovoj Direktivi ne utječe na odredbe pojedine države članice u vezi s aktivnim i pasivnim biračkim pravom njezinih državljana koji borave izvan njezina izbornog područja.

Članak 2.

⌘ Definicije ⌘

Za potrebe ove Direktive:

- (1) „izbori za Europski parlament” znači opći neposredni izbori predstavnika u Europski parlament u skladu s ⌘ Aktom o izboru članova Europskog parlamenta neposrednim općim izborima ⌘ ~~od 20. rujna 1976.~~²⁹;
- (2) „izborno područje” znači područje države članice na kojem u skladu s gornjim Aktom i, unutar tog okvira, u skladu s izbornim zakonodavstvom te države članice, članove Europskog parlamenta biraju ljudi u toj državi članici;
- (3) „država članica boravišta” znači država članica u kojoj građanin Unije boravi, ali čiji nije državljanin;

²⁹ SL L 278, 8. 10. 1976. str. 5.

- (4) „matična država članica” znači država članica čiji je građanin Unije državljanin;
- (5) „birač ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ ” znači bilo koji građanin Unije koji ima aktivno biračko pravo na izborima za Europski parlament u državi članici boravišta u skladu s ovom Direktivom;
- (6) „~~građanin Zajednice~~ ☒ građanin Unije ☒ s pasivnim biračkim pravom” znači bilo koji građanin Unije koji ima pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament u državi članici boravišta u skladu s ovom Direktivom;
- (7) „popis birača” znači službeni registar svih birača s biračkim pravom ~~elasa~~ u određenoj izbornoj jedinici ili na određenom mjestu, koji sastavlja i ažurira nadležno tijelo na temelju izbornog zakonodavstva države članice boravišta, ili registar stanovništva ako naznačuje postojanje biračkog prava;
- (8) „referentni datum” znači dan ili dani na koji (na koje) građani Unije, na temelju prava države članice boravišta, moraju ispunjavati zahtjeve za glasovanjem ili kandidiranjem u toj državi;
- (9) „formalna izjava” znači izjava dotične osobe, netočnost koje je izlaže sankcijama sukladno primjenjivom nacionalnom zakonodavstvu.

Članak 3.

☒ Uvjeti za aktivno i pasivno biračko pravo ☒

~~Svaka osoba koja na referentni datum~~ ☒ Sljedeće osobe imaju aktivno i pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament u državi članici boravišta osim ako su im ta prava oduzeta na temelju članka 6. i 7.: ☒

(a) ☒ osoba koja je na referentni datum ☒ ~~jest~~ građanin Unije u smislu članka ~~8.~~ ☒ 20. ☒ stavka 1. ~~drugog podstavka Ugovora~~ ☒ UFEU-a ☒ ;

(b) ☒ osoba koja na referentni datum ☒ nije državljanin države članice boravišta, ali u odnosu na aktivno i pasivno biračko pravo zadovoljava iste uvjete kao i one koje ta država zakonodavstvom nameće svojim državljanima.

~~ima aktivno i pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament u državi članici boravišta osim ako su joj ta prava oduzeta na temelju članka 6. i 7.~~

Ako državljani države članice boravišta moraju biti državljani određeno minimalno razdoblje kako bi imali pasivno biračko pravo, za građane Unije smatra se da su ispunili taj uvjet ako su bili državljani države članice u jednakom razdoblju.

Članak 4.

☒ *Zabrana glasovanja više puta ili kandidiranja u više od jedne države članice* ☒

1. Birači ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ ostvaruju svoje aktivno biračko pravo ili u državi članici boravišta ili u svojoj matičnoj državi članici. Nijedna osoba ne može glasovati više od jedanput na istim izborima.
2. Nijedna osoba ne može biti kandidat na istim izborima u više od jedne države članice.

Članak 5.

☒ *Zahtjevi u pogledu boravišta* ☒

Ako, da bi imali aktivno ili pasivno biračko pravo, državljani države članice boravišta moraju određeno minimalno razdoblje imati boravište na izbornom području te države, za birače ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ i ~~građane Zajednice~~ ☒ građane Unije ☒ s pasivnim biračkim pravom smatra se da su ispunili taj uvjet ako su tijekom jednakog razdoblja imali boravište u drugim državama članicama. Ova se odredba primjenjuje ne dovodeći u pitanje bilo kakve specifične uvjete u odnosu na duljinu boravka u određenoj izbornoj jedinici ili na određenom mjestu.

Članak 6.

☒ *Neprihvatljivost* ☒

↓ 2013/1/EU članak 1. točka 1. podtočka (a) (prilagođeno)
--

1. ~~Bilo koji građanin~~ ~~Unije koji boravi u državi članici čiji nije državljanin~~ i ~~kojem~~ je, pojedinačnom sudskom odlukom ili administrativnom odlukom, pod uvjetom da potonja odluka može podlijetati pravnim lijekovima, oduzeto pasivno biračko pravo prema pravu države članice boravišta ili pravu ~~njegove~~ matične države članice, spriječen ~~je~~ ☒ su ☒ ostvarivati to pravo u državi članici boravišta na izborima za Europski parlament.

↓ 2013/1/EU članak 1. točka 1. podtočka (b)
--

2. Država članica boravišta provjerava je li građanima Unije koji su izrazili želju da tamo ostvare svoje pasivno biračko pravo ~~oduzeto~~ to pravo oduzeto u matičnoj državi članici pojedinačnom sudskom odlukom ili administrativnom odlukom, pod uvjetom da potonja odluka može podlijetati pravnim lijekovima.

↓ 2013/1/EU članak 1. točka 1. podtočka (c)
--

3. Za potrebe stavka 2. ovog članka, država članica boravišta može obavijestiti matičnu državu članicu o izjavi iz članka 10. stavka 1. U tu svrhu, relevantne informacije kojima raspolaže matična država članica dostavljaju se na bilo koji prikladan način unutar pet radnih dana od dana primitka obavijesti ili, kada je to moguće, u kraćem roku ako je tako zatražila država članica boravišta. Takve informacije mogu uključivati samo detalje koji su nužni za provedbu ovog članka te se mogu koristiti samo u te svrhe.

Ako država članica boravišta unutar tog roka ne primi informacije, kandidat se usprkos tome prihvaća.

4. Ako su pružene informacije suprotne sadržaju izjave, država članica boravišta, bez obzira na to je li navedene informacije primila unutar roka ili kasnije, poduzima prikladne mjere u skladu sa svojim nacionalnim pravom kako bi dotičnu osobu spriječila u kandidaturi ili, kada to nije moguće, kako bi spriječila da dotična osoba bude izabrana ili da izvršava svoj mandat.

5. Države članice imenuju kontaktnu točku za primanje i prosljeđivanje informacija potrebnih za primjenu stavka 3. One Komisiji šalju naziv i kontaktne podatke kontaktne točke, kao i sve ažurirane informacije ili promjene koje se na nju odnose. Komisija vodi popis kontaktnih točaka i stavlja ga na raspolaganje državama članicama.

↓ 93/109/EZ (prilagođeno)

⇒ novo

Članak 7.

~~☒~~ Oduzeto aktivno biračko pravo ~~☒~~

1. Država članica boravišta može provjeriti je li građanima Unije koji su izrazili želju da tamo ostvare svoje aktivno biračko pravo ~~oduzeto~~ to pravo oduzeto u matičnoj državi članici pojedinačnom građanskopravnom ili kaznenopravnom odlukom.
2. Za potrebe stavka 1. ovog članka, država članica boravišta može obavijestiti matičnu državu članicu o izjavi iz članka 9. stavka 2. U tu se svrhu relevantne i uobičajeno dostupne informacije iz matične države članice dostavljaju pravodobno i na odgovarajući način; takve informacije mogu uključivati samo detalje koji su strogo neophodni za provedbu ovog članka i mogu se koristiti samo u tu svrhu. Ako dostavljene informacije osporavaju sadržaj izjave, država članica boravišta poduzima odgovarajuće korake da spriječi dotičnu osobu da glasuje.
3. Matična država članica može, pravodobno i na odgovarajući način, dostaviti državi članici boravišta bilo kakvu informaciju potrebnu za provedbu ovog članka.

Članak 8.

~~☒~~ Sloboda izbora glasovanja u državi članici boravišta ~~☒~~

1. ~~Birač Zajednice~~ ~~☒~~ Birači Unije ~~☒~~ ostvaruju svoje aktivno biračko pravo u državi članici boravišta ako ~~je~~ ~~☒~~ su ~~☒~~ izrazili ~~u~~ želju da to učine.
2. Ako je glasovanje u državi članici boravišta obvezno, ~~tada su~~ birači ~~Zajednice~~ ~~☒~~ Unije ~~☒~~ koji su izrazili želju da to učine obvezni su glasovati.

POGLAVLJE II.

OSTVARIVANJE AKTIVNOG I PASIVNOG BIRAČKOG PRAVA

Članak 9.

☒ Upis na popis birača i brisanje s njega ☒

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi omogućile biraču ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ koji je izrazio ~~takvu~~ želju ☒ da bude registriran kao birač ☒ da bude upisan u popis birača pravodobno prije dana izbora.

2. Kako bi ~~mu~~ ☒ im ☒ ime bilo upisano u popis birača, ~~birač Zajednice~~ ☒ birači Unije ☒ podnose iste dokumente kao i birači koji ~~je~~ ☒ su ☒ državljani. ~~On~~ ☒ Oni ☒ također podnose formalnu izjavu ☒ u skladu s predloškom iz Priloga I. ☒ u kojoj navodi:

(a) ~~svoje državljanstvo i svoju adresu na izbornom području države članice boravišta;~~

(b) ~~gdje je to primjenjivo, mjesto ili izbornu jedinicu u matičnoj državi članici na popisu birača u koji je njegovo ime posljednje upisano, i~~

(c) ~~da će ostvarivati svoje aktivno biračko pravo samo u državi članici boravišta.~~

3. Država članica boravišta može također zahtijevati od ~~birača Zajednice~~ ☒ birača Unije ☒ da:

(a) u svojoj izjavi iz stavka 2. navede ☒ da ~~mu~~ ☒ im ☒ nije oduzeto aktivno biračko pravo u matičnoj državi članici;

(b) predloži valjanu identifikacijsku ispravu; ☒

(c) navede ☒ datum od kojeg ~~boravi~~ ☒ borave ☒ u toj državi ili nekoj drugoj državi članici.

4. Birači ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ koji su upisani u popis birača ostaju na njemu pod jednakim uvjetima kao i birači koji su državljani sve ~~do trenutka kada~~ dok ne zatraže da budu brisani ili ~~do trenutka kada~~ se ~~automatski~~ izbrišu jer više ne ispunjavaju zahtjeve za ostvarivanje aktivnog biračkog prava. ☒ Ako postoje odredbe o obavješćivanju državljana o takvom brisanju s popisa birača, te se odredbe na isti način primjenjuju na birače Unije. ☒

↓ novo

5. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 20. o izmjeni oblika i sadržaja predloška za formalnu izjavu iz stavka 2. ovog članka.

↓ 93/109/EZ (prilagođeno)

⇒ novo

Članak 10.

☒ Registracija kandidata ☒

1. Kada podnosi ~~zahtjev za kandidiranje~~ ☒ prijedlog svoje kandidature ☒ , ~~građanin Zajednice~~ ☒ građani Unije ☒ podnose iste dokazne isprave kao i kandidati koji ~~je~~ ☒ su ☒ državljani. ~~On~~ ☒ Oni ☒ također podnose formalnu izjavu ⇒ u skladu s predloškom iz Priloga II. ⇐ u kojoj navodi:

↓ 2013/1/EU članak 1. točka 2. podtočka (a)

(a) ~~svoje državljanstvo, datum i mjesto rođenja, posljednju adresu u matičnoj državi članici i svoju adresu na izbornom području države članice boravišta;~~

↓ 93/109/EZ

(b) ~~da se istodobno ne kandidira na izborima za Europski parlament u bilo kojoj drugoj državi članici, i~~

(c) ~~gdje je to primjenjivo, mjesto ili izbornu jedinicu u matičnoj državi članici na popisu birača u koji je njegovo ime posljednje upisano, i~~

↓ 2013/1/EU članak 1. točka 2. podtočka (b)

(d) ~~da mu u matičnoj državi članici nije oduzeto pasivno biračko pravo pojedinačnom sudskom odlukom ili administrativnom odlukom, pod uvjetom da potonja odluka može podlijegati pravnim lijekovima.~~

↓ 93/109/EZ (prilagođeno)

~~2.3.~~ Država članica boravišta može također zahtijevati od ~~građanina Zajednice~~ ☒ građana Unije ☒ s pasivnim biračkim pravom da predoči valjanu identifikacijsku ispravu. Također može zahtijevati da navede u datum od kojeg ~~je~~ ☒ su ☒ državljani države članice.

↓ novo

3. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 20. o izmjeni oblika i sadržaja predloška za formalnu izjavu iz stavka 1. ovog članka.

↓ 93/109/EZ (prilagođeno)

⇒ novo

Članak 11.

⊠ Odluka o registraciji i pravnim sredstvima ⊠

1. Država članica boravišta ⇒ pravodobno i jasnim i jednostavnim jezikom ⇐ obavješćuje dotičnu osobu ⊠ osobe ⊠ o ~~radnjama koje su poduzete~~ ⇒ odluci koja je donesena ⇐ ~~u pogledu o njezinog~~ ⊠ njihovu ⊠ zahtjevu za upis u popis birača ili o odluci ~~u vezi s o prihvatljivošću njezinog zahtjeva za kandidiranje~~ ⊠ njihova prijedloga kandidature ⊠.

2. Ako se ~~osobi~~ ⊠ građanima Unije ⊠ odbije upis u popis birača ili ~~zahtjev za kandidiranje~~ ⊠ prijedlog kandidature ⊠, ~~ona~~ ⊠ oni ⊠ imaju pravo na pravna sredstva pod jednakim uvjetima kako to zakonodavstvo države članice boravišta propisuje za osobe s aktivnim i pasivnim biračkim pravom koji su njezini državljani.

↓ novo

3. U slučaju pogrešaka na popisima birača ili listama kandidata na izborima za Europski parlament, osoba na koju one utječu ima pravo na pravna sredstva pod uvjetima koji su jednaki onima koji se zakonodavstvom države članice boravišta propisuju za osobe s aktivnim i pasivnim biračkim pravom koji su njezini državljani.

4. Države članice jasno i pravodobno obavješćuju dotičnu osobu o odluci iz stavka 1. i pravnim sredstvima iz stavaka 2. i 3.

Članak 12.

✠ Informiranje ✠

~~Država članica boravišta pravodobno i na odgovarajući način obavještuje birače Zajednice i građane Zajednice s pasivnim biračkim pravom o uvjetima i detaljnim aranžmanima za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima u toj državi.~~

↓ novo

1. Države članice imenuju nacionalno tijelo odgovorno za poduzimanje potrebnih mjera kako bi se osiguralo da su građani Unije koji nisu državljani države članice boravišta pravodobno obaviješteni o uvjetima i detaljnim pravilima za registraciju birača ili kandidata na izborima za Europski parlament.

2. Države članice osiguravaju da tijela imenovana u skladu sa stavkom 1. biračima Unije i građanima Unije koji imaju pasivno biračko pravo izravno i pojedinačno priopćuju sljedeće informacije:

(a) status njihove registracije;

(b) datum izbora te način i mjesto glasovanja;

(c) relevantna pravila o pravima i obvezama birača i kandidata, uključujući zabranu i nespojivost te sankcije za kršenje izbornih pravila, posebno onih koja se odnose na višestruko glasovanje;

(d) način dobivanja dodatnih informacija o organizaciji izbora, uključujući listu kandidata.

3. Informacije o uvjetima i detaljnim pravilima za registraciju birača ili kandidata na izborima za Europski parlament te informacije iz stavka 2. navode se na jasnem i jednostavnom jeziku.

Osim što se priopćuju na jednom ili više službenih jezika države članice boravišta, uz informacije iz prvog podstavka prilaže se i prijevod na još barem jedan službeni jezik Unije koji općenito razumije najveći mogući broj građana Unije koji borave na njezinu državnom području, u skladu sa zahtjevima u pogledu kvalitete iz članka 9. Uredbe (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća³⁰.

³⁰

Uredba (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika za pristup informacijama, postupcima, uslugama podrške i rješavanja problema te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 295, 21.11.2018., str. 1.).

4. Države članice osiguravaju da informacije o uvjetima i detaljnim pravilima za registraciju birača ili kandidata na izborima za Europski parlament te informacije iz stavka 2. budu dostupne osobama s invaliditetom i starijim osobama upotrebom odgovarajućih sredstava, načina i oblika komunikacije.

↓ 93/109/EZ (prilagođeno)

⇒ novo

Članak 13.

✕ Mehanizam za razmjenu informacija ✕

1. Države članice razmjenjuju informacije potrebne za provedbu članka 4. ⇒ dovoljno prije dana izbora ⇐. U tu svrhu država članica boravišta, ~~na temelju formalne izjave iz članaka 9. i 10., dostavlja~~ ⇒ počinje dostavljati skup informacija naveden u Prilogu III. ⇐ matičnoj državi članici, ⇒ najkasnije šest tjedana prije prvog dana izbornog razdoblja iz članka 10. stavka 1. Akta o izboru članova Europskog parlamenta neposrednim općim izborima ⇐ ~~provedbene prije dana izbora, informacije o državljanima potonje države članice koji su upisani u popis birača ili se kandidiraju.~~ Matična država članica u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom poduzima odgovarajuće mjere kako bi osigurala da njezini državljani ne glasuju više od jedanput ili da se ne kandidiraju u više od jedne države članice.

↓ novo

2. Matična država članica osigurava da mjere iz stavka 1. ne sprečavaju njezine državljane da glasuju ili se kandidiraju na drugim vrstama izbora.

3. Komisija osigurava siguran alat kojim se državama članicama pomaže u razmjeni skupa informacija iz Priloga III. za potrebe stavka 1. ovog članka. Tim se alatom državama članicama boravišta omogućuje da te informacije pruže u šifriranom obliku svakoj matičnoj državi članici čiji su državljani dostavili formalne izjave iz članaka 9. i 10.

4. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 20. o izmjeni skupa informacija iz Priloga III.

5. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata radi definiranja odgovornosti i obveza za rad sigurnog alata utvrđenog u stavku 3. u skladu sa zahtjevima iz poglavlja IV. Uredbe (EU) 2016/679. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 19.

Članak 14.

Posebni načini glasovanja

Države članice koje predviđaju mogućnost prethodnog glasovanja, glasovanja poštom te elektroničkog i internetskog glasovanja na izborima za Europski parlament osiguravaju dostupnost tih načina glasovanja biračima Unije pod uvjetima koji su slični onima koji se primjenjuju na njihove državljane.

Članak 15.

Praćenje

Države članice imenuju tijelo odgovorno za prikupljanje i dostavljanje relevantnih statističkih podataka javnosti i Komisiji o sudjelovanju građana Unije koji nisu državljani države članice boravišta na izborima za Europski parlament.

↓ 93/109/EZ (prilagođeno)

POGLAVLJE III.

ODSTUPANJA I PRIJELAZNE ODREDBE

Članak ~~16.14.~~

☒ Odstupanja ☒

1. Ako ~~1. siječnja 1993.~~ u nekoj državi članici udio građana Unije glasačke dobi koji u njoj borave, ali nisu njezini državljani, premašuje 20 % ~~od~~ ukupnog broja građana Unije koji tamo borave, a glasačke su dobi, ta država članica može, odstupajući od članaka 3., 9. i 10.:

- (a) ograničiti aktivno biračko pravo na birače ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ koji borave u toj državi članici tijekom određenog minimalnog razdoblja, a koje ne smije premašiti pet godina;
- (b) ograničiti pasivno biračko pravo na ~~građane Zajednice~~ ☒ građane Unije ☒ s pasivnim biračkim pravom koji borave u toj državi članici tijekom određenog minimalnog razdoblja, a koje ne smije premašiti 10 godina.

Ovim se odredbama ne dovode u pitanje odgovarajuće mjere koje ta država članica može poduzeti u pogledu sastava lista kandidata i koje su namijenjene posebno poticanju integracije građana Unije koji nisu ☒ njezini ☒ državljani.

Međutim, birači ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ i ~~građani Zajednice~~ ☒ građani Unije ☒ s pasivnim biračkim pravom koji, zahvaljujući činjenici da borave izvan matične države članice ili zbog trajanja takvog boravka, nemaju aktivno ili pasivno biračko pravo u matičnoj državi članici, ne podliježu gore navedenim uvjetima u pogledu duljine boravka.

2. Ako ~~1. veljače 1994.~~ zakonodavstvo države članice propisuje da državljani druge države članice koji tamo borave imaju biračko pravo ~~glasa~~ za nacionalni parlament te države i da u tu svrhu mogu biti upisani u popis birača te države pod potpuno jednakim uvjetima kao i birači državljani, prva se država članica može, odstupajući od ove Direktive, suzdržati od primjene članaka 6. do 13. u odnosu na takve državljane.

3. ~~Do 31. prosinca 1997., i nakon toga 18~~ Osamnaest mjeseci prije svakih izbora za Europski parlament, Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće u kojemu

provjerava je li dodjela odstupanja sukladno članku ~~8-b~~ ☒ 22. ☒ stavku 2. Ugovora o EZ-u ☒ UFEU-a ☒ dotičnim državama članicama još uvijek opravdana te, ovisno o slučaju, predlaže da se izvrše potrebne prilagodbe.

Države članice koje primjenjuju odstupanja na temelju stavka 1. dostavljaju Komisiji sva potrebna obrazloženja.

~~Članak 15.~~

~~Za četvrte neposredne izbore za Europski parlament vrijede sljedeće posebne odredbe:~~

~~(a) građani Unije koji na dan 15. veljače 1994. već imaju aktivno biračko pravo u državi članici boravišta i čija se imena javljaju u popisu birača u državi članici boravišta ne podliježu formalnostima utvrđenima u članku 9.;~~

~~(b) države članice u kojima su popisi birača dovršeni prije 15. veljače 1994. poduzimaju potrebne korake kako bi omogućile biračima Zajednice koji tamo žele ostvariti svoje aktivno biračko pravo da svoja imena upišu u popis birača pravodobno prije dana izbora;~~

~~(c) države članice koje ne sastave posebne popise birača, ali naznačuju postojanje biračkog prava u registru stanovništva te u kojima glasovanje nije obvezno mogu također primijeniti ovaj sustav na birače Zajednice koji se javljaju u tom popisu i koji, nakon što su pojedinačno obaviješteni o svojim pravima, nisu izrazili želju da svoje aktivno biračko pravo ostvare u matičnoj državi članici. One matičnoj državi članici šalju dokument koji pokazuje želju tih birača da glasuju u državi članici boravišta;~~

~~(d) države članice u kojima je unutarnji postupak imenovanja kandidata za političke stranke i grupe reguliran zakonom mogu propisati da bilo koji takav postupak koji je, u skladu s tim zakonom, bio otvoren prije 1. veljače 1994., kao i odluke donesene u tom okviru, ostanu važećima.~~

POGLAVLJE IV.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak ~~17.46.~~

⊠ Izvješćivanje ⊠

↓ novo

1. U roku od šest mjeseci nakon izbora za Europski parlament države članice šalju Komisiji informacije o primjeni ove Direktive na svojem državnom području. Osim općih zapažanja, izvješće mora sadržavati statističke podatke o sudjelovanju birača Unije i građana Unije s pasivnim biračkim pravom na izborima za Europski parlament te sažetak mjera poduzetih za poticanje sudjelovanja na izborima.

↓ 93/109/EZ (prilagođeno)

⇒ novo

⇒ 2. U roku od godinu dana nakon svakih izbora za Europski parlament ⊠ Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću ~~do 31. prosinca 1995. o primjeni ove Direktive na izbore za Europski parlament od lipnja 1994. Na temelju navedenog izvješća Vijeće, odlučujući jednoglasno na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom, može usvojiti odredbe o izmjeni ove Direktive.~~

↓ novo

Članak 18.

Evaluacija

U roku od dvije godine nakon izbora za Europski parlament 2029. Komisija evaluira primjenu ove Direktive i sastavlja izvješće o evaluaciji napretka u ostvarenju njezinih ciljeva. Evaluacija uključuje i preispitivanje funkcioniranja članka 13.

Članak 19.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 8. Uredbe (EU) br. 182/2011 u vezi s njezinim člankom 5.

Članak 20.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članaka 9., 10. i 13. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od datuma stupanja na snagu ove Direktive.

3. Vijeće može u svakom trenutku opozvati delegiranje ovlasti iz članaka 9., 10. i 13. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju članaka 9., 10. i 13. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Vijeća.

↓ 93/109/EZ (prilagođeno)

⇒ novo

Članak ~~21.47.~~

~~☒~~ Prenošnje ~~☒~~

Države članice ⇒ do 31. svibnja 2023. ⇐ donose ☒ i objavljuju ☒ zakone i druge propise koji su potrebni za radi usklađivanja s ⇒ člankom 9. stavcima 2. i 4., člankom 10. stavkom 1., člankom 11. stavcima 1., 3. i 4., člankom 12., člankom 13. stavcima 1., 2. i 3., člancima 14., 15. i 17. te prilogima I., II. i III. ⇐ ovom Direktivom najkasnije do 1. veljače 1994. One o tome odmah obavješćuju ☒ Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera ☒ Komisiju.

↓ novo

One primjenjuju te mjere od 31. svibnja 2023.

↓ 93/109/EZ (prilagođeno)

Kada države članice donose ~~ovte~~ mjere, ~~te mjere prilikom njihove službene objave~~ one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se ~~uz njih navodi takva uputa~~ ☒ na nju upućuje prilikom njihove službene objave. One sadržavaju i izjavu da se upućivanja u postojećim zakonima i drugim propisima na direktivu stavljenju izvan snage ovom Direktivom smatraju upućivanjima na ovu Direktivu. ~~Načine toga upućivanja određuju~~ ☒ Države članice ☒ određuju načine tog upućivanja i način oblikovanja te izjave. ☒.

☒ 2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva. ☒

☒ Članak 22. ☒

☒ Stavljanje izvan snage ☒

☒ Direktiva 93/109/EZ, kako je izmijenjena Direktivom navedenom u Prilogu IV. dijelu A, stavlja se izvan snage s učinkom od 31. svibnja 2023., ne dovodeći u pitanje obveze država članica u pogledu rokova za prenošenje u nacionalno pravo direktiva, koji su navedeni u Prilogu IV. dijelu B. ☒

☒ Upućivanja na direktive stavljene izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga V. ☒

~~Članak 23. 18.~~

☒ Stupanje na snagu i primjena ☒

Ova Direktiva stupa na snagu ☒ dvadesetog dana ~~na~~ ☒ od ☒ dana objave u *Službenom listu Europske* ~~unije~~ ☒ ~~Zajednice~~.

☒ Članci od 1. do 8., članak 9. stavci 1. i 3., članak 10. stavak 2. i članak 11. stavak 2. primjenjuju se od 31. svibnja 2023. ☒

~~Članak 24. 19.~~

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće

Predsjednik